

โครงการตำรา

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1

การพยาบาลจิตเวชศาสตร์ Psychiatric Nursing

การพยาบาลจิตเวชศาสตร์ = Psychiatric

WH60 n492 2561 ๑.1

Barcode *10048318*

ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

บรรณาธิการ

ยาใจ สิทธิมงคล

พวงเพชร เกษรสมุทร

นพพร ว่องสิริมาศ

อทิติยา พรชัยเกตุ โอว ยอง

สารบัญ

คำนิยาม	III
คำนำ	IV
สารบัญภาพ	XVI
สารบัญตาราง	XVII
หน่วยที่ 1 แนวคิดพื้นฐานทางการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช	
บทที่ 1 สุขภาพจิต การเจ็บป่วยทางจิต และปัจจัยที่เกี่ยวข้องทางการพยาบาลจิตเวช	3
สุขภาพจิต	5
การเจ็บป่วยทางจิต	5
การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช	6
บทบาทของพยาบาลจิตเวช	7
พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551	10
บทที่ 2 ทฤษฎีพื้นฐานทางการพยาบาลจิตเวช	13
ทฤษฎีชีวการแพทย์	14
ทฤษฎีจิตวิเคราะห์	18
ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	24
ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของเพปเปลว	28
ทฤษฎีทางสังคมวัฒนธรรม	33
ทฤษฎีมนุษยนิยม	36
ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม	39
บทที่ 3 การประเมินสภาพจิต	49
ปัจจัยที่มีผลต่อการประเมินสภาพจิต	50
องค์ประกอบการประเมินสภาพจิต	52
หน่วยที่ 2 แนวคิดพื้นฐานในการบำบัดรักษา	
บทที่ 4 การใช้ตนเองเพื่อการบำบัด	65
ความสำคัญของการใช้ตนเองเพื่อการบำบัดทางจิต	66
มโนคติพื้นฐานในการรู้จักและเข้าใจตนเอง	67
หลักสำคัญในการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง	71
พยาบาลจิตเวชกับการใช้ตนเองเพื่อการบำบัด	72

บทที่ 5 สัมพันธภาพระหว่างพยาบาลและผู้ป่วยเพื่อการบำบัด	79
ความหมายของสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด	80
สัมพันธภาพระหว่างพยาบาลและผู้ป่วยเพื่อการบำบัด	80
ประเภทของสัมพันธภาพ	81
เงื่อนไขสำคัญที่ส่งเสริมสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด	82
ระยะของสัมพันธภาพระหว่างพยาบาลและผู้ป่วยเพื่อการบำบัด	82
บทที่ 6 การสื่อสารเพื่อการบำบัด	93
ความหมายของการสื่อสารเพื่อการบำบัด	94
แนวคิดพื้นฐาน วิธีการ และรูปแบบของการสื่อสารเพื่อการบำบัด	94
องค์ประกอบที่มีผลต่อการสื่อสารเพื่อการบำบัด	97
เทคนิคการสื่อสารเพื่อการบำบัด	98
ปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสารเพื่อการบำบัด	106
บทที่ 7 การรักษาด้วยยาทางจิตเวชและการพยาบาล	117
สารสื่อประสาทที่เกี่ยวข้องกับยาทางจิตเวช	118
ยาด้านโรคจิต	119
ยาด้านเศร้า	124
ยาปรับสมดุลอารมณ์	127
ยาคลายความวิตกกังวล	129
บทที่ 8 การรักษาด้วยไฟฟ้าและการพยาบาล	133
ความหมายของการรักษาด้วยไฟฟ้า	134
เทคนิคและวิธีการรักษาด้วยไฟฟ้า	135
ข้อบ่งชี้ในการรักษาด้วยไฟฟ้า	138
ข้อห้ามและข้อควรระวังในการรักษาด้วยไฟฟ้า	139
อาการข้างเคียงและภาวะแทรกซ้อนของการรักษาด้วยไฟฟ้า	140
การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยไฟฟ้า	142
บทที่ 9 นิเวศน์บำบัด	149
แนวคิดและหลักการ	150
องค์ประกอบของนิเวศน์บำบัด	151
การจำกัดสิทธิและพฤติกรรมของผู้ป่วยจิตเวช	152

บพบาทพยาบาลในนิเวศน์บำบัด	155
กลุ่มกิจกรรมบำบัด	155
บทที่ 10 พฤติกรรมบำบัด	163
หลักการและแนวคิดของพฤติกรรมบำบัด	164
กระบวนการบำบัด	167
เทคนิคการปรับพฤติกรรมที่สำคัญ	169
บทที่ 11 จิตบำบัด	175
ชนิดของจิตบำบัด	176
ลักษณะของจิตบำบัดแบบกลุ่ม	180
กระบวนการของจิตบำบัดกลุ่ม	181
บพบาทพยาบาลในการทำจิตบำบัด	184
บทที่ 12 การบำบัดดูแลทางจิตเวชอย่างต่อเนื่อง	187
บทบาทหน้าที่ของบุคลากรทีมจิตเวชในการดูแลต่อเนื่อง	189
กระบวนการบำบัดดูแลผู้ป่วยจิตเวชต่อเนื่อง	190
รูปแบบของการดูแลต่อเนื่อง	195
หน่วยที่ 3 การพยาบาลเด็กและวัยรุ่นที่มีการเจ็บป่วยทางจิต	
บทที่ 13 การพยาบาลเด็กและวัยรุ่นที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญา	203
การวินิจฉัยภาวะบกพร่องทางสติปัญญา	205
ปัจจัยและสาเหตุของภาวะบกพร่องทางสติปัญญา	211
การบำบัดรักษา	212
กระบวนการพยาบาลเด็กและวัยรุ่นที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญา	214
การดูแลต่อเนื่องในชุมชน	219
บทที่ 14 การพยาบาลเด็กและวัยรุ่นที่มีภาวะออทิซึมสเปคตรัม	227
การวินิจฉัยภาวะออทิซึมสเปคตรัม	231
สาเหตุของการเกิดภาวะออทิซึมสเปคตรัม	237
การบำบัดรักษา	240
กระบวนการพยาบาลเด็กและวัยรุ่นที่มีภาวะออทิซึมสเปคตรัม	243
การวางแผนจำหน่าย/การดูแลต่อเนื่องที่บ้าน	247

บทที่ 15 การพยาบาลเด็กและวัยรุ่นผู้ที่มีโรคชนสมาธิสั้น	255
การวินิจฉัยโรคชนสมาธิสั้น	258
การบำบัดรักษา	259
กระบวนการพยาบาลเด็กโรคชนสมาธิสั้น	262
บทที่ 16 การพยาบาลเด็กและวัยรุ่นที่ป่วยด้วยโรคพฤติกรรมเกร	269
การวินิจฉัยโรคพฤติกรรมเกร	271
สาเหตุของโรคพฤติกรรมเกร	273
การบำบัดรักษา	276
กระบวนการพยาบาลเด็กและวัยรุ่นโรคพฤติกรรมเกร	278
หน่วยที่ 4 การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มีการเจ็บป่วยทางจิต	
บทที่ 17 การพยาบาลบุคคลที่มีโรคจิตเภท	293
การวินิจฉัยโรค	296
สาเหตุของการเกิดโรคจิตเภท	299
การบำบัดรักษา	302
กระบวนการพยาบาลบุคคลที่มีโรคจิตเภท	306
การดูแลต่อเนื่องในชุมชน	311
บทที่ 18 การพยาบาลบุคคลกลุ่มโรคซึมเศร้าและกลุ่มโรคอารมณ์สองขั้ว	319
กลุ่มโรคซึมเศร้า	322
สาเหตุของกลุ่มโรคซึมเศร้า	325
ผลกระทบของกลุ่มโรคซึมเศร้า	325
กลุ่มโรคอารมณ์สองขั้ว	330
สาเหตุของกลุ่มโรคอารมณ์สองขั้ว	331
ผลกระทบของกลุ่มโรคอารมณ์สองขั้ว	332
การบำบัดรักษา	335
กระบวนการพยาบาลบุคคลกลุ่มโรคซึมเศร้าและกลุ่มโรคอารมณ์สองขั้ว	336
บทที่ 19 การพยาบาลบุคคลที่มีกลุ่มโรควิตกกังวล กลุ่มโรคย้ำคิดย้ำทำ	
และโรคจากเหตุสะเทือนขวัญและความเครียด	349
ความวิตกกังวล	350
กลุ่มโรควิตกกังวล	356
กลุ่มโรคย้ำคิดย้ำทำ	360

ความผิดปกติทางจิตใจภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ	363
การบำบัดรักษา	364
กระบวนการพยาบาล	365
การดูแลต่อเนื่องในชุมชน	368
บทที่ 20 การพยาบาลบุคคลที่มีกลุ่มโรคอาการทางกาย	373
โรคที่มีอาการทางกาย	375
โรคกังวลเกี่ยวกับความเจ็บป่วย	376
โรคคอนเวอร์ชัน	377
ปัจจัยทางด้านจิตใจที่ส่งผลต่อโรคทางกาย	378
ความผิดปกติที่เกิดจากการแสรังทำ	380
การบำบัดรักษา	382
กระบวนการพยาบาลบุคคลที่มีกลุ่มโรคอาการทางกาย	383
การดูแลต่อเนื่องในชุมชน	388
บทที่ 21 การพยาบาลบุคคลที่มีความผิดปกติของการรับประทานอาหาร	395
โรค anorexia nervosa	396
โรค bulimia nervosa	398
สาเหตุของโรค anorexia nervosa และ bulimia nervosa	400
การบำบัดรักษา	404
กระบวนการพยาบาลผู้ป่วย anorexia nervosa และ bulimia nervosa	406
บทที่ 22 การพยาบาลบุคคลที่มีความผิดปกติทางเพศ	423
ความบกพร่องในหน้าที่ทางเพศ	424
กระบวนการพยาบาลบุคคลที่มีความบกพร่องในหน้าที่ทางเพศ	430
ภาวะความไม่พึงพอใจในเพศตนเอง	433
กระบวนการพยาบาลบุคคลที่มีภาวะความไม่พึงพอใจในเพศตนเอง	439
พฤติกรรมทางเพศที่วิปริต	441
กระบวนการพยาบาลบุคคลที่มีพฤติกรรมทางเพศที่วิปริต	444
บทที่ 23 การพยาบาลบุคคลที่มีบุคลิกภาพแปรปรวน	455
การวินิจฉัยบุคลิกภาพแปรปรวน	457
สาเหตุของการเกิดบุคลิกภาพแปรปรวน	466
การบำบัดรักษา	468

กระบวนการพยาบาลผู้ที่มีบุคลิกภาพแปรปรวน	469
การดูแลต่อเนื่องในชุมชน	476
บทที่ 24 การพยาบาลบุคคลที่มีความผิดปกติของการรู้คิด	481
ความหมายของความผิดปกติของการรู้คิด	482
การพยาบาลบุคคลที่มีภาวะเพ้อ	483
การวินิจฉัยภาวะเพ้อ	484
สาเหตุของภาวะเพ้อ	484
การบำบัดรักษา	485
กระบวนการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะเพ้อ	486
การดูแลต่อเนื่องในชุมชน	489
การพยาบาลบุคคลที่มีภาวะสมองเสื่อม	376
การวินิจฉัยสมองเสื่อม	492
สาเหตุของภาวะสมองเสื่อม	494
การบำบัดรักษา	494
กระบวนการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะสมองเสื่อม	495
การดูแลต่อเนื่องในชุมชน	500
ดัชนีภาษาไทย	507
ดัชนีภาษาอังกฤษ	513